

Part IV: Maftir Yonah - In God's Defense

Malachi 3

(1) "Behold, I send My messenger, and he will prepare the way before Me; and the Master, whom you seek, will suddenly come to His temple; and the messenger of the covenant, whom you desire, behold, he comes!" says Hashem of Hosts.... (22) "Remember the law of Moses, My servant, which I commanded to him in Horeb for all Israel, even statutes and ordinances. (23) Behold, I will send you Elijah the prophet before the great and terrible day of Hashem comes. (24) He will turn the hearts of the fathers to the children, and the hearts of the children to their fathers, lest I come and strike the earth with a curse."

Pirkei D'Rebbe Eliezer 29:17

There the Holy One, blessed be He, was revealed unto him, and He said to him: "What doest thou here, Elijah?" (1 Kings 19:9). He answered Him, saying: "I have been very zealous" (1 Kings 19:10). He, said to him: Thou art always zealous! Thou wast zealous in Shittim on account of the immorality. Because it is said, "Phineas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, turned my wrath away from the children of Israel, in that he was zealous with my zeal among them" (Num. 25:11). Here also art thou zealous. By thy life! They shall not observe the covenant of circumcision until thou seest it (done) with thine eyes. Hence the sages instituted (the custom) that people should have a seat of honor for the Messenger of the Covenant; for Elijah, may he be remembered for good, is called the Messenger of the Covenant, as it is said, "And the messenger of the covenant, whom ye delight in, behold, he cometh" (Mal. 3:1).

1. מלאכי ג

(א) הִנְנִי שֶׁלַח מַלְאָכִי וּפְנֵה דֶרֶךְ לִפְנֵי וּפְתָאסִי יָבוֹא אֶלְהִיכֵלֹּו הָאֲדֹנָיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם מִבְקָשִׁים וּמִלֵּאדֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־אַתֶּם חֹפְצִים הִנְהַבֵּא אִמָּר יִקְנֹךְ צָבָאוֹת: ... (כב) זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֹרֵב עַל־כִּלְי־יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים: (כג) הִנֵּה אֶנְכִּי שֶׁלַח לָכֶם אֶת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יִקְנֹךְ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: (כד) וְהִשִּׁיב לִב־אֲבוֹת עַל בָּנִים וְלִב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם פֶּרֶא־בּוֹא וְהִכִּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֲרָם:

2. פרקי דרבי אליעזר (היגר) – כט:יז

נִגְלָה עָלָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ, "מַה לָּךְ פֶּה אֵלִיָּהוּ? קָנָא קָנָא־תִּי". אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, "לְעוֹלָם אֶתָּה מְקָנָא. קָנָא־ת בִּשְׂטִים עַל גְּלוֹי עַרְוֹת, שְׁנֵאִמָּר "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן". וְכָאן אֶתָּה מְקָנָא? חֲזִיד שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּרִית מִלָּה עַד שְׂאֶתָּה רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ". מְכָאן הִתְקִינוּ חֻכָּמִים שֶׁיְהִיוּ עוֹשִׂין מוֹשֵׁב כְּבוֹד לְמִלֵּאדֵי הַבְּרִית, (שְׁנִקְרָא אֵלִיָּהוּ זְכוּר לטוֹב מִלֵּאדֵי הַבְּרִית), שְׁנֵאִמָּר: "וּמִלֵּאדֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֹפְצִים הִנֵּה בָא" וְכו'....

Zohar Vavakhel

According to another interpretation, "who hath ascended up into heaven" is an allusion to Elijah, whereas "and descended" alludes to Jonah, whom the fish caused to sink into the nethermost depths of the sea. Jonah was only made possible by Elijah. Elijah ascended and Jonah descended, and the one as well as the other "requested for himself that he might die".

3. זוהר כרך ב (שמות) פרשת ויקהל דף קצז עמוד א

דָּבָר אַחֵר מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא אֵלִיָּהוּ. וַיֵּרֵד, דָּא יוֹנָה, דְּנִחַת לִיה נּוֹנָא גּוֹ תַּהוֹמִי, לְעַמְקֵי יָמָא. יוֹנָה מִחִילָא (מִכַּח) דְּאֵלִיָּהוּ קָא אֶתָּא, אֵלִיָּהוּ סְלִיק, יוֹנָה נִחַת, דָּא שְׂאִיל נִפְשִׁיה לְמִימַת, וְדָא שְׂאִיל נִפְשִׁיה לְמִימַת, וּבְגִין כִּד אֶקְרִי בֶן אֶמְתִּי. וְכִתְיִב, (מַלְכִּים א י"ז: כ"ד) וַיְדַבֵּר יְיָ בְּפִיךָ אֶמְתִּי.

יונה	אליהו
יונה בן אמייתי – נביא אמת תובע דין – על נינוה בורח – מלפני ה' הקב"ה רודף אחריו – ים, נינוה	וידבר יי' בפיך אמת תובע דין – על אחאב בורח מפני המלך - ויָרָא וְלָקַם וַיִּלְךָ אֶל־נִפְשׁוֹ (יט: ג) הקב"ה רודף אחריו - נחל כרית, בית האלמנה בצרפת, מערת משה קח נפשי פִּילֵא־טוֹב אֲנִכִּי מֵאֲבָתִי (יט: ד) עומד במערת הרחמים תוכחת ה': 'מה לך פה אליהו?' ה' מגן על רחמיו: קול דמְמָה דְקָה אליהו: קנא קנאתי נדחה: 'וְאֶת־אֵלִישָׁע בֶּרֶשָׁעִיט מֵאֲבֵל מְחוּלָה תִּמְשָׁח לְנָבִיא תַחְתִּיךָ'.
קחצא אֶת־נִפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי (ד: ג)זזזע יושב תחת מעין 'מערת רחמים' = קיקיון תוכחת ה': 'ההיטב חרה לך?' ה' מגן על רחמיו: וַיִּגְדַּל לֹא אֲחִוִּס עַל־נִינְוָה... יונה: לא מקבל (וש.ל. בסוף אין תשובה!) נדחה - שנית דברה אתו – שלישית לא דברה אתו	

4. מדרש תהלים (בובר) מזמור כו אבל בן צרפת האלמנה, הוא יונה בן אמת

Rosh Hashanah 17b

"The Lord passed by before him, and proclaimed" (Exodus 34:6). Rabbi Yohanan said: Were it not explicitly written in the verse, it would be impossible to say this. It teaches that the Holy One, Blessed be He, wrapped Himself in a prayer shawl like a prayer leader and showed Moses the structure of the order of the prayer. He said to him: Whenever the Jewish people sin, let them act before Me in accordance with this order. and I will forgive them.

"The Lord, the Lord," I am He before a person sins, and I am He after a person sins and performs repentance, "God, merciful and gracious" (Exodus 34:6).

Rav Yehuda said: A covenant was made with the thirteen attributes that they will not return empty-handed, as it is stated: "Behold, I make a covenant" (Exodus 34:10).

Siddur, Intro to 13 Attributes, Slichot

Almighty! King! Who sits on the throne of mercy, governs with kindness forgives the iniquities of His people. He removes their sins one by one, increasing forgiveness to sinners, and pardon to transgressors. Acting righteously with all who are of flesh and spirit; not according to their wickedness does He repay them. Almighty! You instructed us to recite the thirteen Divine attributes; and remember unto us this day the covenant of thirteen Divine attributes, as You made them known to the humble Moshe of old, as it is written, "Hashem in the cloud, and stood with him there, and proclaimed the Name, Hashem..."

Radak Yonah 3

Because all his words which he said to cause harm to people are with a condition: "if they do not repent [they will be destroyed]," but if they do repent, He will forgive, and this trait comes from His traits, Blessed is He, like it says in the Torah, and so said Yirmiyahu [as well]: "For a moment I speak of a nation [to be destroyed]..." (Jeremiah 18:7); And so said Yekhezkel: "And when a evil person returns from his wickedness..." (Ezekiel 18:27).

Yirmiyahu 18

(7) At what instant I shall speak concerning a nation, and concerning a kingdom, to pluck up and to break down and to destroy it; (8) if that nation, concerning which I have spoken, turn from their evil, I will repent of the evil that I thought to do to them.

(9) At what instant I shall speak concerning a nation, and concerning a kingdom, to build and to plant it; (10) if they do that which is evil in My sight, that they not obey My voice, then I will repent of the good, with which I said I would benefit them.

Yechezkel 18

(21) But if the wicked turns from all his sins that he has committed, and keeps all My statutes, and does that which is lawful and right, he shall surely live, he shall not die. (22) None of his transgressions that he has committed shall be remembered against him. In his righteousness that he has done he shall live. (23) Have I any pleasure in the death of the wicked?" says Hashem Elokim; 'and not rather that he should return from his way, and live? ... (30) Therefore I will judge you, house of Israel, everyone according to his ways,' says Hashem Elokim. 'Return, and turn yourselves from all your transgressions; so iniquity shall not be

5. גמ' ר"ה יז:

"וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא". אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֵלֶּמְלָא מִקְרָא כְּתוּב, אִי אִפְשָׁר לְאֹמְרוֹ. מִלְּמַד שְׁנַתְעִיטֵף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁלִּיחַ צָבוּר, וְהִרְאָה לוֹ לְמִשָּׁה סֵדֶר תְּפִלָּה. אָמַר לוֹ: כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל חוֹטְאִין - יַעֲשֵׂי לִפְנֵי כְּסֵדֶר הַזֶּה וְאֲנִי מוֹחֵל לָהֶם.

"ה' ה'" - אָנִי הוּא קוֹדֵם שְׁיִחְטָא הָאָדָם, וְאֲנִי הוּא לְאַחַר שְׁיִחְטָא הָאָדָם וַיַּעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה - "אֵל רַחוּם וְחַנוּן".

אָמַר רַב יְהוּדָה: בְּרִית כְּרוּתָה לְשֹׁלֵשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת שְׁאִינָן חוֹזְרוֹת רִיקָם, שְׁנֵאָמַר: "הִנֵּה אֲנִי כוֹרֵת בְּרִית".

6. סדר סליחות

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים מְתַנַּהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר רָאשׁוֹן רָאשׁוֹן, מְרַבֶּה מַחֲלָה לַחֲטָאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כְרַעְתָּם תִּגְמֹל, אֵל הוֹרִית לָנוּ לומר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדֵעַתָּ לַעֲנִי מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד ה' בָּעָנָן וַיִּתְּצֵב עִמּוֹ שָׁם, וַיִּקְרָא בְשֵׁם.

7. רד"ק יונה פרק ג

וינחם האלהים - כי כל דבריו שאמר להרע לבני האדם בתנאי אם לא ישובו אבל אם ישובו יסלח וזו המדה היא ממדותיו ית' כמו שאמר בתורה וכן אמר ירמיהו רגע אדבר וגו' וכן אמר יחזקאל ובשוב רשע מרשעתו וגומר:

8. ירמיהו פרק יח

(ז) רָגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹץ וּלְהַאֲבִיד:
(ח) וְשֹׁב הַגּוֹי הַהוּא מִרַעְתּוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חֲשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ:

(ט) וְרָגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ: (י) וְעָשָׂה [הָרַע] (הָרַע) בְּעֵינֵי לְבַלְתִּי שָׁמַע בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְהִיטִיב אוֹתוֹ:

9. יחזקאל פרק יח

(כא) וְהָרַשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וְשָׁמַר אֶת־כָּל־חֻקוֹתַי וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה חֵלָה יִחְיֶה לֹא מוֹת: (כב) כָּל־פֹּשְׁעֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא יִזְכְּרוּ לוֹ בְּצַדִּיקוֹתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה יִחְיֶה:
(כג) הַחֹפֵץ אַחֲפָץ מוֹת רָשָׁע נָאִם אֲנִי יְהוָה הֲלוֹא בְּשׁוֹבוֹ מִדְּרָגְיוֹ יִחְיֶה:

your ruin. (31) Cast away from you all your transgressions, in which you have transgressed; and make yourselves a new heart and a new spirit. For why should you die, house of Israel? (32) For I have no pleasure in the death of him who dies,' says Hashem Elokim, 'therefore turn yourselves, and live.'"

(כד) ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ככל התועבות אשר עשה הרשע יעשה וחי כל צדקתו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ובחטאתו אשר חטא בם ימות: ...
(ל) לכן איש פדרקיו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יי הוה שובו ושיבו מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: (לא) השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר פשעתם בם ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה ולמה תמתו בית ישראל: (לב) כי לא אחפץ במוות המת נאם אדני יי הוה והשיבו וחינו:

Micha 7

(18) Who is a God like You, who pardons iniquity, and passes over the disobedience of the remnant of His heritage? He doesn't retain His anger forever, because He delights in loving kindness. (19) He will again have compassion on us. He will tread our iniquities under foot; and You will cast all their sins into the depths of the sea. (20) Be true to Yaakov, faithful to Avraham, as You swore to our fathers from days of old.

Zohar Shemot 21

R. Johanan interposed, remarking: 'Is it not written: "By day the Lord will command his mercy" (Ps. 42, 9), showing that mercy predominates as long as there is daylight?' Said R. Isaac: 'From sunrise until the sun declines westward it is called "day", and the attribute of Mercy is in the ascendant: after that it is called "evening", which is the time for the attribute of Severity.

10. סוף ספר מיכה ז: יח-כ

מיאל כמוד (1) נשא עון (2) ועבר על פשע (3) לשארית נחלתו (4) לא יחזיק לעד אפו (5) כיהפך חסד הוא: (6) ישוב רחמנו (7) וכבש עונותינו (8) ותשליך במצלות ים כל חטאותם: (9) תתן אמת לעקב (10) חסד לאברהם (11) אשר נשבעת לאבותינו (12) מימי קדם: (13)

11. זהר שמות כא.

אמר רבי יצחק, משיוצא האור, עד שנוטה לרדת, נקרא יום, והוא מדת חסד. משנוטה לרדת, נקרא ערב, והוא מדת הדין. והיינו דכתיב, (בראשית א' ה') ויקרא אלהים לאור יום.